כיון דקא מצרכת חליצה מידע ידעי דחומרא

בעלמא הוא א"ה גירושין נמי ליתני וליצרכה

חליצה ומידע ידעי דחומרא בעלמא הוא אם

אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם

אתה אומר חולצת מתייבמת ותתייבם ואין

בכך כלום אחזקה קא קיימא איתיביה אביי

ירוע ירוע בת אחיו ואין ירוע הבית שליו ועל בת

איזה מהם מת ראשון צרתה חולצת ולא

מתייבמת אמאי הכא נמי נימא אשה זו

בחזקת היתר לשוק עומדת ומספק אתה בא

לאוסרה אל תאסרנה מספק וכי תימא ה"נ

לחומרא חומרא דאתי לידי קולא הוא שאם

אתה אומר חולצת מתייבמת גירושין דשכיחי

גזרו בהו רבנן יםפולת דלא שכיחי לא גזרו

בהו רבנן אי נמי גירושין דקיימא ערוה דקא מוכח וצרתה קמצרכת לה חליצה אמרי קמו

ביה רבנן בגימא דגימא מעליא הוא ואתו

לייבומי לצרה מפולת מי קמו בהו רבגן

במפולת וגבי גירושין מי לא תגן והתגן

מאהיתה עומרת ברה"ר וזרקו לה קרוב לה

מגורשת קרוב לו אינה מגורשת מחצה על

מחצה מגורשת ואינה מגורשת ואמרינן

למאי הלכתא דאי כהן הוא אסורה ליה ואי

ערוה היא צרתה בעיא חליצה ולא אמריגן

שאם אתה אומר חולצת מתייבמת הא איתמר

עלה סרבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו הכא

בשתי כיתי עדים עסקינן אחת אומרת קרוב

לה ואחת אומרת קרוב לו דהוה ליה ספיקא

דאורייתא ומתניתין דהכא בכת אחת דה"ל

ספיקא דרבגן וממאי דמתניתין דהכא בכת

אחת דומיא דקדושין מה קדושין בכת אחת

אף גרושין בכת אחת וקדושין גופייהו ממאי

דבכת אחת דלמא בב' כיתי עדים אי בב'

כיתי עדים תתייבם ואין בכך כלום קיימי

עדים וקאמרי קרוב לה ואת אמרת תתייבם

ואין בכך כלום ותו בשתי כיתי עדים נמי ספיקא

דרבנן היא דאמרי' אוקי תרי לבהדי תרי ואשה

אוקמה אחזקה מידי דהוה אנכסי דבר שמיא

ידבר שמיא זבין נכסי אתו בי תרי ואמרי

כשהוא חלים זבין ואתו בי תרי ואמרו כשהוא

שומה זבין ואמר רב אשי יאוקי תרי להדי תרי

וארעא

מסורת הש"ם

בז א מיי׳ פ״ה מהל׳ גירושין הלכה יג סמג עשין כ טוש"ע אה"ע סימן הלט סעיף יג: בח ב מיני פכיינו מהלי

עשין פב טוש"ע ח"מ סימן רלה סעיף כא בהג"ה:

תוספות ישנים שאם אתה אומר חולנת וא"מ לעיל מתייבמת. יו.) ולא מתייבמת אמאי לא אמרינן שאם אתה אומר חוללת מחייבמת. וי"ל דהתם נמי אינה אסורה לייבס אלא מדרבנן וא"כ מחייבת ואיו בכך כלום לייבם מכנו נמצבק זמי כ תתייבם ואין בכך כלום כדאמרינן הכא. וא״ת ולר׳ שמעון דאסר שתי אחיות בזיקה מדאורייתא (לעיל וכשהאחת כת:) מצוה אמרינו לעיל (שם) חוללת ולא מתייבמת לא גזרינו שאם אתה אומר חולנה מדאורייתא היא וא״א לומר מתייבם ואין בכך כלום. וי"ל דאחיות בזיקה והאחת איסור מנוה מלתא דלא שכיחא היא ולא גזור בה רבנן: גפל הבית עליו ועל בת אחיו וכו' ואמאי נימא אשה זו בחוקת היתר לשוק עומדת. וא"ת אדרבה נימא מספק אתה בא לאוסרה לומר שמת האיש קודם ואל מתו שמח הייל תאסרנה מספק ויייל דסברא הוא להחזיקה לספרת החתר לשוק מלייבם משום דמ . משתרייא במיתת הבעל לבד משמריים במיתם הבעל ככד אבל להתירה לייבם לריך מיתת הבעל והערוה: ושתגיתין דהכא ממאי דבכת אחת. נראה דאמתני קפריך אמאי נקט מלתיה בכת אחת ומשום הכי גזרינן חלינה אטו יבום הוא הוא והחלינה הוא חומרא בעלמא ליחני בשתי כחי בענמח כימני כשת כל עדים והוי החלילה כדין ולח נגזור אטו יבום ומשני משום דבעי למתני קדושין למשום גירושין לא תנייה דמשום גירושין לא תנייה דהא כבר תנינן לה בגיטין (עת.) אלא משום קדושין תנינן לה וא"כ לריך למתני

דומיא דקדושין דמיירי בכת

למאן דחייש לספק דרוסה כדאמר בריש אלו טרפות (חולין דף מג. ושם) וארי שנכנס לבין השוורים ופסק התם אמימרים הלכתא דחוששין לספק דרוסה אע"ג דאמרינן התם איכא למימר הכי ואיכא למימר הכי מ"מ מסתברא טעמא לאיסורא טפי מלהתירא חדע דהא בספק כלבא ספק שונרא אמרינן התם (דף

נג:) אימור כלבא אפי׳ לשמואל דחיים לספק דרוסה: הבא נמי אם אתה אומר חולצת מתייבמת. מימה דמעיקרא פריך ואל תאסרנה מספק ורוצה להתירה ליבם לכתחילה והשתח פריך דאפילו חלינה לא תיבעי גזרה שמא תתייבם ויש לומר דהכא הכי קאמר מה מועיל שאתה אוסרה לייבם וכיון דחוללת יבוא מתוך כך לייבם ומשני דחוללת ממה נפשך ואם יבא באקראי בעלמא לייבס אין בכך כלום: בפל הבית ובו'. כאן יש מימה אמאי חשיב לה טפי בחוקת היתר לשוק מלייבם דהא קמן ששניהם מתו וכן יכול להיות שהיא מתה תחלה כמו הבעל וי"ל דמשום הכי חשיב לה טפי בחזקת היתר לשוק מלייבם משום דבמיתת הבעל משתריה לשוק הבל במיתת הערוה אינה ניתרת לייבם עד שימות הבעל עמה: **ואין** ידוע איזה מהם מת ראשונה. קסבר האי

תנא דמיתה מפלת: (ט לכאר הלכתא. מימא דמשנה זו בגיטין בהזורק (דף

עה.)ש ולא מסיק התם בגמרא למאי הלכתה: אי בשתי ביתי עדים תתייבם ואין בכך כלום. פ״ה דְחוק הוא דאיך עלה על דעת המתרץ לומר כן ועוד דבספרים ישנים גרם ודלמא והוא מוחק וגרם ותו ונראה לר"י דה"פ דומיא דקידושין וקידושין משמע ליה דמיירי אף בכת אחת ואע"ג דבכת אחת דאורייתא מתייבמת כיון דבב׳ כיתי עדים הויא ספיקא דאורייתא גזרו רבנן שלא תתייבם בכת אחת אטו ב׳ כיתי עדים ופריך וקידושין גופייהו ממאי דמיירי בכת אחת דלמא דוהא בב׳ כיתי עדים אבל בכת אחת מותרת להתייבם ולא גזרינן אטו ב' כיתי עדים משום דב' כיתי עדים גופייהו הויא ספיקא דרבנן ומדאוריית׳ מתייבמת דמוקים לה אחזקה אלא מדרבנן חוללת ולא מתייבמת לחומרא דווקה בשתי כיתי עדים הבל בכת אחת לא החמירו ומוכיח דשתי כיתי עדים ספיקא דרבגן כמו שמפורש לבסוף והשתח קחמר חי בב' כיתי עדים דוקא אתה רולה להעמידו אבל

בכת אחת מתייבמת ולא גזרינן אטו שתי כיתי עדים דשתי כיתי עדים גופייהו אינה חוללת אלא לחומרא ואם תתייבם אין בכך כלום והיכי מלינן למימר דתתייבם ואין בכך כלום (ג) קיימי עדים ואמרי כו' ומסיק ודלמא בשתי כיתי עדים גופייהו הויא ספיקא דרבנן כמו שהקשה בתחלה והשתא לפי מסקנא זו בקידושין בכת אחת שריא להתייבם ומיהו ודלמא בעלמא קאמר ועוד אר"י דמלינן לפרש דמשמע ליה דבקידושין איירי בכת אחת משום דבשתי כיתי עדים לא אילטריך דפשיטא שהוא ספיקא דאורייתא ותנן לה בגיטין (ג"ז שם) גבי ספק גירושין דחוללת אבל (י) אי הוה בקידושין מיירי בשתי כיתי עדים הוה מיירי נמי בגירושין בשתי כיתי עדים אע"ג דלא אילטריך וכבר תגן לה בגיטין ולהכי קאמר דומיא דקידושין דקידושין נמי בכת אחת ופריך וקידושין גופייהו דלמא בשתי כיתי עדים דשתי כיתי עדים נמי ספיקא דרבנן וכת א׳ ושתי כיתי עדים הכל הוה שוה שהכל ספיקא דרבנן כדמפרש ואזיל: שתי ביתי עדים נמי ספיקא דרבנן. וח״ת וכיון דמסקינן דנשתי כיתי עדים הוי ספיקא דרבנן למה דחקו רבה ורב יוסף לאוקמי . הכוח

כיון דקמלרכת חלילה ללרה מידע ידעי. דקידושי דבת אחיו לאו קידושין והאי דלא מתייבמת לרתה חומרא בעלמא הוא: ליתני. ספק קרוב לו: מידע ידעי דחומרה בעלמה הוה. כלומר הי חיישת דלא לימרו אינשי מדחללה ודאי גירושין גמורין נינהו דאי קדיש לה

למגורשת איניש דעלמא והדר קדיש לאחותה דקמייתא (א) קדיש דבתרייתא לאו קידושין לא תיחוש להכי דמדלא מתייבמת לרתה מידע ידעי דחלילה חומרא בעלמא הוא: מסייבמס. וקמייבם לרת ערוה דאוקמה אחזקה ופגע בכרת: הכח נמי. גבי קידושין אמאי חוללת הא אתי לייבומי ודלמא קידושי ערוה קידושי הוו וקמייבס ללרת ערוה: אחוקה קיימא. בחוקת היתר לייבם: ועל בת אחיו. והיא אשתו לרתה חוללת לא מיפטרא בולא כלום משום לרת ערוה שמא היא מתה ראשונה ואח"כ מת הוא ותנן וכולן אם מתו העריות קודם לבעליהן לרותיהן מותרות בפ"ק": ולא מתייבמת. שמא הוא מת ראשון והויא לה הך לרת בתו: ה"ג חומרא דאתי לידי קולה הוה שהם התה הומר חוללם מתייבמת: גורו בהו רבנן. דספק גירושין בערוה לא תחלוך הלרה שאם אתה אומר חוללת מתייבמת: דקיימא ערוה. קמן וקמוכחת דהכל רוחין שזו לרת ערוה היתה ואתה מלרכת חליצה אתו למימר קמו ביה רבנן בגיטא וגיטא מעליא הוא ואין זו לרת ערוה ואתא לייבומי: אבל מפולת. א"נ מצרכת לה חליצה מי אתי למימר קמו בהו רבנן במפולת אלו הדיינים המלריכים אותה חלילה נביאים הם וידעו שהיא מתה ראשונה דליתי לייבם ללרה ומידע ידעי דהאי דחללה משום ספיקא היה: קרוב לו כו'. מפרש במסכת גיטיוי : למאי הלכחא. קתני מגורשת: דהוי לה ספקא דאורייתא. כיון דתרי אמרי קרוב לה לא מצי לאוקמי צרה אחזקה ולמיפטרא לעלמא בלא חלינה: ומתני׳ דהכח בכת חחת. עד אומר קרוב לו ועד אומר קרוב לה הלכך בקידושין הוא דאיכא למימנייה משום דבחוקת היתר לייבם קיימא ומשום עד אחד דאמר קרוב לה לא מפקינן לה מחזקה וחללה אבל בגירושין ליכא למתנייה דבחוקת היתר לשוק קיימא ועד א' דאמר קרוב לה בעי לאפוקי מחוקה וכיון דליכא עדות שלם אזלינן לקולא וקא מוקמינן אחזקה ולא בעיא חלינה שאם אתה אומר חוללת מתייבמת:

אף גירושין בכת אחת. כלומר אי הוה תני להו דע"כ הוה מיתוקמא דומיא דקידושין משום הכי לא תני לה: הכי גרסינן וקידושין גופייהו ממאי דבכת אחת דלמא בשתי כיתי עדים אי בשתי כיתי עדים תתייבם לרתה ואין בכך כלום קיימי עדים ואמרי קרוב לה ואם אמרת תחייבם ואין בכך כלום ותו בשתי כיתי עדים נמי ספיקה דרבנן הוה דחמרינן חוקי מרי כו'. והכי פירושו אי בשתי כיתי עדים לא הוה תני ולא מתייבמת אלא תתייבם ואין בכך כלום דהא אוקמת אחזקה דמותרת לייבם הואי ופרכינן קיימי עדים כו' והאמרת שתי כיתי עדים ספיקא דאורייתא היא ותו בשתי כיתי עדים נמי ספיקא דרבנן הוא ובגירושין גופייהו אע"ג דכת אחת אומרת קרוב לה לא הוה לן לאפוקי מחוקת היתר לשוק כיון דאיכא כת אחריתי דאמרה קרוב לו ואמאי קתני חוללת. ואית דמפרשי הכי אי בשתי כיתי עדים מי הוה אמרינן לעיל בספק קידושין תתייבם ואין בכך כלום קיימי עדים ואמרי קרוב לה ומקודשת ונעשית הראשונה לרת ערוה ואת אמרת תתייבם אלא ודאי בכת א' ומשום דליכא אלא חד דאמר קרוב לה אמרינן אוקי צרה אחזקתה דשריא

ליבם וכך שמעתי וקשה בעיני משום דמייתי סייעתא למילתיה מדנפשיה דההוא תחייבם ואין בכך כלום דלעיל הוא גופיה פירש הכי:

לקמן סז:, כ) [עירוביןסג: וש"כ], ג) גיטין עח., [שם:], ה) כתובות כ., ו) [לעיל ב:], ז) [דף עח.], מ) [חולין נג:], ט) [עי' תוס' ב"ב קסט: ד"ה בחוקה],

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה מידע וכו׳ דקמייתא קידושין דבתרייתא: (ב) תום' ד"ה הלכתא: ואמר׳ למחי הלכתה: (ג) ד"ה חי בשתי וכו׳ וחין בכך כלום והא קיימי עדים: (ד) בא"ד חבל חי בקידושין הוה מבל חי בקידושין הוה מיירי וכו' דכבר תגן לה וכו' דקידושין מיירי נמי בכת אחת:

מוסף רש"י

נפל הבית עליו ועל בת אחיו. שהיא אשמו, ספק הוא מת תחלה ונפלו שמיהן לפני אחיו ופוטרת לרתה משום לרת הבת, ספק בת אחיו מתה ראשונה ובשעת נפילה ליבם לא הואי לרתה לרת ערוה, דתנן (לעיל ב:) וכולן אם מתו או מיאנו לרמיהן מותרות (לקמן סד:). דבר שטיא זבין גכסי. מכר קרקעותיו (כתובות כ.). חלים. כריל